

Między książkami

WOJEWÓDZKA BIBLIOTEKA PUBLICZNA W OPOLU

Wileńskie ABC. Wilno Waldemara Wołkanowskiego

Z kresowego albumu

To już po raz dziewiąty Wojewódzka Biblioteka Publiczna zaprasza na wystawę z cyklu **Z kresowego albumu**. W 2018 roku pokazywaliśmy ekspozycję poświęconą miastu Wilno, jego ulicom ze zmieniającymi się nazwami, budynkom użyteczności publicznej i miejscom kultu.

Miasto to nie tylko budowle, ale także i przede wszystkim ludzie je zamieszkujący. Trzy lata temu na kartach **Z kresowego albumu** prezentowaliśmy osoby często znane jedynie ich potomkom, pieczołowicie przechowywającym pamięć o swych wileńskich przodkach, których wizerunki zachowały się na starych zdjęciach.

Tym razem wystawa będzie miała nieco inny charakter; znajdują się na niej plansze ukazujące kolejne rozdziały książki „Wileńskie ABC. Ludzie, miejsca, historie. Tom I” dra Waldemara Wołkanowskiego, rodzinie związanego z Wilnem, historia, absolwenta Uniwersytetu

Opolskiego, członka Polskiego Towarzystwa Historycznego Oddział Opole, założyciela i prezesa opolskiego oddziału Towarzystwa Miłośników Wilna i Ziemi Wileńskiej. W. Wołkanowski jest też autorem publikacji: „Michał Węśławski, biografia prezydenta Wilna w latach 1905-1916” oraz licznych artykułów w czasopiśmie naukowych i popularnych, tematycznie dotyczących dziejów Wilna. Waldemar Wołkanowski, jako pilot wycieczek i przewodnik turystyczny, od kilku lat organizuje spotkania edukacyjno-towarzyskie pod „ruszczykowym” hasłem „Wilnianie – poznajcie Wilno”.

Na wystawie autor przybliży postacie aktora i reżysera Juliusza Osterwy; Witolda Hulewicz - poety, krytyka literackiego, tłumacza i redaktora „Tygodnika Wileńskiego”; Izraela Bunimowicza - właściciela Domu Bankowego, filantropa i społecznika. Zwiędzając wystawę, zobaczymy Wilno z przełomu XIX i XX wieku aż do okresu międzywojennego: z jadącymi po ulicach „piegutkami” (konnymi tramwajami), z szachistami

z podoficerskiego koła szachistów, z lotnikami z wileńskiego aeroklubu, czy też z sierotami, które pod opieką szarytek przebywały w Domu Dzieciątka Jezus.

Wilno to również Uniwersytet im. Stefana Batorego z budynkami poszczególnych wydziałów: Lekarskim, Nauk Przyrodniczych, Sztuk Pięknych (gdzie dziekanem był Ferdynand Ruszczyc - malarz, grafik, rysownik, autor ilustracji, winiet i okładek książkowych), Instytutem Jędrzeja Śniadeckiego (lekarza, przyrodnika, chemika), jak również z dziedzińcami nazwanymi od wybitnych postaci związanych z Wilnem: Piotra Skargi (rektora Akademii Wileńskiej), Marcina Poczubta ze słynnym obserwatorium astronomicznym, (które przebudował w latach 1770-72, a wybudował Tomasz Żebrowski), Macieja Kazimierza Sarbiewskiego (wykładowcy literatury klasycznej i filozofii), Franciszka Smuglewicza (malarza i rysownika, kierownika Katedry Rysunku i Malarstwa), a także wieszczka Adama Mickiewicza.

WIDOKOWKA WILNA WEDŁUG STAREJ RYCINY

Uniwersytet Wileński posiadał również dwa muzea; założone w 1926 r. Muzeum Etnograficzne oraz Muzeum Starożytności. To drugie utworzone w 1855 przez Eustachego Tyszkiewicza, zlikwidowane zostało przez Mi-

chała Murawjowa (wówczas to dużą część zbiorów wywieziono do Moskwy). Ponownie zorganizowane zostało przy reaktywowanym Uniwersytecie im. Stefana Batorego, a przyciągało zwiedzających oryginalnymi

eksponatami - dla przykładu było w nim m.in. pięć mumii.

W drugiej części wystawy tętniące życiem, przedwojenne polskie Wilno utrwalone zostało na dawnej pocztówce przez fotografików tej miary, co Jan Bułhak (1876-1950), Stanisław Filibert Fleury (1858-1915), Leon Wysocki. Zaprezentowane zostaną kościoły wraz z katedrą św. Stanisława, kalwaria z kościołem Znalezienia Krzyża Świętego, uznawanego za jedno z najwybitniejszych dzieł architekta Jana Krzysztofa Glaubitza oraz kaplica Ostrobramska. Umieszczony w niej obraz Matki Boskiej Ostrobramskiej jest ważnym symbolem chrześcijaństwa w Polsce i na Litwie. Ostra Brama to jedno z najczęściej odwiedzanych miejsc w Wilnie, najczęściej też uwiecznianych przez grafików i fotografów, co znalazło odzwierciedlenie w liczbie wydawanych pocztówek, wysyłanych do różnych zakątków świata.

Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu posiada cenny zbiór starodruków, wśród których są zarówno druki wydane w Wilnie, jak i książki posiadające wileńską proveniencję. Na szczególną uwagę zasługuje „Opisanie roślin w prowincji W. X. L. naturalnie rosnących, według układu Linneusza” (Wilno 1791) Stanisława Bonifacego Jundziłły. Za to dzieło autor w 1792 roku został odznaczony przez króla Stanisława Augusta Poniatowskiego Medalem Merentibus. Nie zdradzamy wszystkich szczegółów...

Wystawę można oglądać w Galerii WuBePe przy ul. Piastowskiej 20.

Małe wielkie książki

Polecamy

Literatura dziecięca w ostatnich latach przeżywa prawdziwy renesans. Książki dla dzieci są nie tylko pięknie wydawane, ale mają również piękne wnętrza. Historie w nich przedstawiane stronią od szufladkowania bohaterów, od stereotypów i banalnych historii. Nieustraszeni rycerze rządzają ratując czekające na nich księżniczki. Obecnie coraz częściej to dziewczyny same biorą sprawy w swoje ręce lub - tak samo jak ich koledzy - wspinają się po drzewach. Bo chcą i mogą.

Empatia

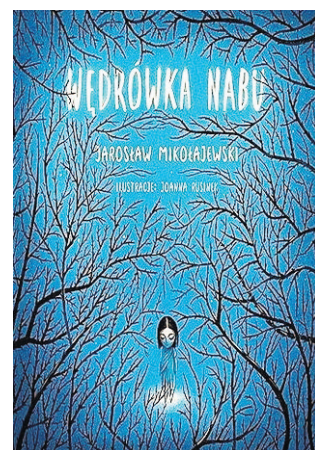
Jedną z najodważniejszych bohaterów literatury - i to nie tylko dziecięcej - stworzył Jarosław

Mikołajewski i nadał jej imię Nabu. Nabu wyruszyła w długą i niebezpieczną podróż w poszukiwaniu domu dla swojej rodziny po tym, jak jej wioska została spalona. Najed drodze stawali policjanci i żołnierze, co rusz utrudniając przejście. Rzykując życie, nie zważając na okaleczenia, wykończona w końcu ląduje na plaży. Czy znalazła ten lepszy świat, który szukała dla swojej rodziny? Jak potoczyły się dalsze losy małej Nabu? Na to pytanie musimy odpowiedzieć sobie sami. Jedno jest pewne: nigdy nie jest za wcześnie na naukę empatii.

Tolerancja

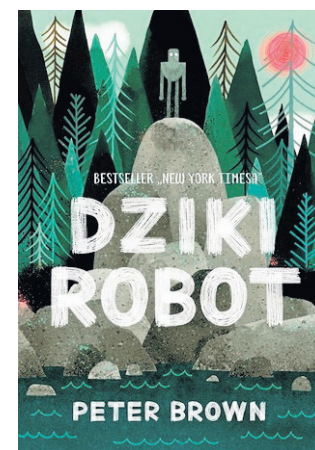
Peter Brown w książce „Dziki robot” poruszył wiele czułych strun. Główną bohaterką uczynił robotkę o imieniu Roz, która

niczym Robinson Crusoe rozbiła się i wylądowała na Wyspie. Instynkt zwierząt zamieszkujących wyspę kazał im być nieufnymi i ostrożnymi wobec tajemniczego rozbitka. Niestety czym innym jest ostrożność, a czym innym ocenianie książki po okładce. Roz od razu zyskała miano potwora. Dzięki swoim zdolnościom do nauki i cierpliwości zdołała przystosować się do trudnych warunków i zjeść sobie mieszkańców Wyspy, która stała się jej domem. Książka Browna to opowieść o mierzeniu się z innością, a także pochwała przyjaźni i rodzicielstwa, które wyraża się nie miarą tego, kto urodził dziecko, a kto je wychował, obdarzając miłością i poczuciem bezpieczeństwa.

Szacunek

Debiut literacki Ewy Eland „Kiedy przychodzi smutek” jest pięknym przykładem tego, że czasami mniej znaczy więcej. To oszczędna w słowa, ilustracje i kolory, a mimo to potężna w swym przekazie historia o emocjach. Śmiało można napisać,

że to wręcz książka terapeutyczna, mogąca być wspaniałym wstępem do rozmowy z naszymi dziećmi o tym, że wszystkie emocje są naturalne i żadnych nie należy się bać czy ignorować. A okazując szacunek swoim emocjom, okazujemy go również sami sobie.

Nie powinniśmy szukać okazji by czytać książki, ale nie sposób nie wspomnieć o książkach dla młodszych czytelników na kilka dni przed ich świętem: Dniem Dziecka. Czytajmy naszym dzieciom i z naszymi dziećmi. Mądrych i pięknych książek im dedykowanych obecnie nie brakuje.

Gorący zaczytany czerwiec

Zaczytane Opolskie

Przed nami czerwcowy już etap projektu „Zaczytane Opolskie”, choć nadal nie gąsną emocje po wydarzeniach w maju, które – zgodnie z przewidywaniami – były prawdziwym literackim świętem.

Spotkanie z Andrzejem Stasiukiem w ogrodzie WBP w Opolu zgromadziło komplet gości, których autor zabrał swym *Przewozem* w przejmującą podróż na Podlasie i nie tylko. Z Jackiem Hugo-Baderem zgłębialiśmy tajemnice szamanów, a z Filipem Zawadą – zażyłe i trudne relacje rodzinne dobrze rozpoznawane przez wielu z nas. Z kolei szczerą rozmowa o poezji z Tomaszem Różyckim w namysłowskiej bibliotece okazała się być bardzo poruszającą dla czytelników i samego autora. A to tylko wycinek programu mijającego miesiąca. Zachęcamy do obejrzenia filmowych relacji udostępnionych na Facebooku WBP w Opolu i bibliotek regionu.

FOT. ŁUKASZ GŁOWALA

Spotkanie autorskie z Magdaleną Grzebałkowską i promocja książki *Wojenka* odbędzie się 10 czerwca o 17.00.

Prognozy literackiej temperatury na czerwiec są więcej niż obiecujące. Do rozmów z czytelnikami bowiem już przygotowują się **Jakub Szamałek, Ilona Wiśniewska, prof. Stanisław S. Nicieja, Magdalena Grzebałkowska, Edyta Świętek, Magdalena Majcher i Aleksander Sowa**. Będzie zatem porywająco epicko i przejmująco reportersko, także na kresową i śląską nutę szczególnie rozbrzmiewającą w sercach Opolan. Będzie sensacyjnie, kryminalnie, ale i kobieco, romantycznie. Czy w ogrodach WBP w Opolu, czy też w bibliotekach mniejszych miejscowości naszego województwa – zawsze literacko i pasjonująco, jako to w „Zaczytanym Opolskim”. Serdecznie zapraszamy!

UWAGA! Ze względu na obostrzenia epidemiczne liczba miejsc na spotkaniach w namiocie WBP w Opolu jest ograniczona. Prosimy zapisywać się mailowo (czytelnia@wbp.opole.pl) lub do godz. 15.00 telefonicznie (77 40 66 449).

Wspomnienia z dzieciństwa

Spotkanie

To ostatni moment na dotarcie do szczegółów – najmłodszy bohaterowie mają po 80 lat. Rozsiani od Stanów Zjednoczonych po Kazachstan, tak bardzo różni jak miejsca, z których pochodzą – a jedynacy w doświadczeniu wojny. Wojny, która bez ostrzeżenia przeżywała ich dzieciństwo.

Niklas Frank, syn Hansa, gubernatora części okupowanej Polski, do dziś ma płaszc po ojcu. Służy mu jako strach na wróble. W dzieciństwie bawił się w chowanego na Wawelu. Dorosłość

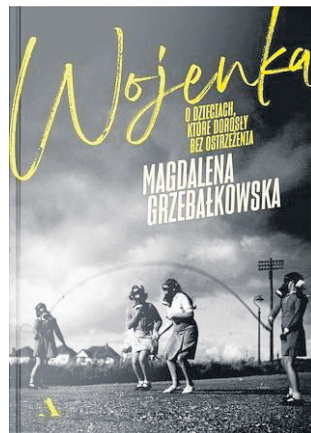
spędził na krytyce nazizmu i sporach z rodzeństwem o zbrodnię ojca. Weronika Prokopowicz, zesłana do Kazachstanu z rodziną, po powrocie do Polski została w sierocińcu rozdzielona z rodzeństwem. Odnalazła je po latach. Minoru Tonai walczył dla Ameryki w Korei, mimo że przez kilka lat był w obozie internowania w USA, dokąd zesłano mieszkańców Stanów Zjednoczonych pochodzenia japońskiego po Pearl Harbor. Dina Szulkiwicz od lat próbuje ustalić, kim byli jej rodzice.

Takich historii w *Wojence. O dzieciach, które dorosły bez ostrzeżenia* jest znacznie więcej

- szokujących wspomnień świadków, których przeszłość osadzona w wojnie zdeterminowała przyszłość.

Są też rysunki przesłane w 1946 roku przez polskie szkoły do Ministerstwa Oświaty. Ludzie wiszący na szubienicach, płomienie niszczące domy, na które spadły bomby, druty obozowe. Wspomnienia z dzieciństwa. Dzieciństwa, którego nikt im nie zwróci.

Magdalena Grzebałkowska – autorka takich pozycji, jak *Beksińscy. Portret podwójny*, *Komeda. Osobiste życie jazzu* czy *1945. Wojna i pokój* – po raz kolejny udowadnia, że w repor-

tażu biograficznym i historycznym nie ma sobie równych.

Z reporterką o najnowszej książce porozmawia Michał Nogaś.

10 czerwca, godz. 17:00, ogród WBP. ©©

Koncert złotych saksofonów

Wiosna Austriacka

Muzyka jest nieodłączną częścią kultury austriackiej, dlatego co roku podczas Wiosny Austriackiej odbywa się koncert w wykonaniu artystów z Austrii. Także w tym roku Biblioteka Austriacka planuje zorganizowanie koncertu 21 czerwca o godz. 18.00. Będzie to koncert plenerowy w ogrodzie Wojewódzkiej Biblioteki Publicznej w Opolu przy ul. Piastowskiej 20, gdzie jest już przygotowany specjalny namiot.

Wystąpi austriacki kwartet saksofonowy „Aureum” w młodym, dynamicznym składzie,

który bez ograniczeń porusza się między tradycją a nowoczesnością. Wszyscy czterej muzycy wnoszą do wykonywanego repertuaru swoje muzyczne preferencje, łącząc na najwyższym poziomie klasykę, jazz, standardy muzyki światowej i tradycyjną muzykę ludową.

Wstęp na koncert będzie bezpłatny, ale obowiązywać będą wejściówki (dostępne najwcześniej 10.06. w Bibliotece Austriackiej). Rezerwacja miejsc możliwa jest pod nr tel. 77 47 47 085 lub mailowo: ba@wbp.opole.pl Informacje na stronie Biblioteki Austriackiej i na Facebooku.

“Kresowa Atlantyda”, tom XVI

Kresy

XVI tom „Kresowej Atlantydy”, przedstawia historię czterech nie-dużych miejscowości: Bolechowa – miasta leśników, tartaków i drwali; Świrza – gdzie była rezydencja rodowa znanych polskich rodów Krzeczunowiczów i Komorowskich; oraz Węldzira i Chocina – dziś zapomnianych, a niegdyś tętniących życiem. To stamtąd wywodzą się m.in. Bolesław Wieniawa-Długoszowski – pierwszy ułan Rzeczypospolitej, kolorowy ptak epoki i tragiczny samobójca; Mieczysław Kozar-Słobódzki – twórca legen-

darnych pieśni legionowych, m.in. „Rozkwitały paki białych róż”; Irena Komorowska – malarzka, żona dowódcy Armii Krajowej; Marcella Sembrich-Kochańska – największa polska diwa operowa, gwiazda Metropolitan Opera.

To o nich i o dziesiątkach innych osób prof. Stanisław Nicieja snuje barwną opowieść, ozdobioną unikatowymi fotografiami.

Na spotkanie z profesorem Nicieją i premierę najnowszego tomu „Kresowej Atlantydy” zapraszamy już 8 czerwca o godz. 17:00 do ogrodu WBP przy ul. Piastowskiej 20.

KALENDARIUM

31 MAJA, 18.00

Spotkanie autorskie z **Jakubem Szamałkiem** godz. 18:00
Ogród WBP w Opolu.

1 CZERWCA, 17.00

Spotkanie autorskie z **Iloną Wiśniewską** godz. 17:00
Ogród WBP w Opolu.

1 CZERWCA, 16.30, 18.30

Spotkanie autorskie z **Jakubem Szamałkiem** godz. 16:30
Gminna Biblioteka Publiczna w Strzelcach, godz. 18:30
Gminna Biblioteka Publiczna w Gogolinie.

8 CZERWCA, 17.00

Spotkanie autorskie z prof. **Stanisławem S. Nicieją**, promocja XVI tomu „Kresowej Atlantydy” godz. 17:00
Ogród WBP w Opolu.

9 CZERWCA, 17.00

Koncert „**Muzyka w Galerii**” godz. 17:00
Ogród WBP w Opolu.

10 CZERWCA, 17.00

Spotkanie autorskie z **Magdaleną Grzebałkowską** i promocja książki „*Wojenka*” godz. 17:00
Ogród WBP w Opolu.

10 CZERWCA, 16.00, 18.00

Spotkanie z **Edytą Świętek** godz. 16:00
Gminne Centrum Kultury i Rekreacji Biblioteka Publiczna w Bierawie, godz. 18:00
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury Biblioteka Publiczna w Kietrze.

12 CZERWCA, 12.00-20.00

Opolskie Spotkania Fantastyczne godz. 12:00 - 20:00
Ogród WBP w Opolu (współorganizator: Opolski Klub fantastyki „Fenix”).

14 CZERWCA, 16.30, 18.30

Spotkanie autorskie z **Magdaleną Majcher** godz. 16:30
Gminna Biblioteka Publiczna w Pawłowiczkach, godz. 18:30
Miejsko-Gminny Ośrodek Kultury im. Rafała Urbana. Biblioteka Publiczna w Głogówku.

15 CZERWCA, 17.00

Spotkanie z **Edmundem Borzemskim** godz. 17:00
Ogród WBP w Opolu.

22 CZERWCA, 17.00

Spotkanie autorskie z **Marcinem Weissem** godz. 17:00

Ogród WBP w Opolu (w ramach spotkań z członkami i sympatykami Nauczycielskiego Klubu Literackiego).

29 CZERWCA, 17.00

Spotkanie autorskie z **Aleksandrem Sową** godz. 17:00
Biblioteka Publiczna im. Jana Brzechwy w Paczkowie.

BIBLIOTEKA AUSTRIACKA

1 CZERWCA

Dzień Dziecka w BA – m.in. **Rozczytajmy się z okazji Dnia Dziecka** online na Facebooku Biblioteki Austriackiej.

7 CZERWCA

Kulinarna Austria Wykład z serii „Austriacki przekładaniec” (całą dobę) online na Facebooku Biblioteki Austriackiej.

17-18 CZERWCA

Literatura polska i modernizm austriacki. Inspiracje, powinowactwa, dysonanse (w setną rocznicę śmierci Tadeusza Rittnera 1921-2021).

Program i link dostępu na stronie internetowej Biblioteki Austriackiej.

Organizator: Katedra Literatury Polskiej w Instytucie Nauk o Literaturze Uniwersytetu Opolskiego,

Towarzystwo Literackie im. Adama Mickiewicza we współpracy z: Wojewódzka Biblioteka Publiczna w Opolu - Biblioteka Austriacka w Opolu oraz Austriackie Forum Kultury w Warszawie.

21 CZERWCA

Koncert plenerowy Kwartet saksofonowy „Aureum”: Viola Jank, Martina Stückerle, Lukas Seifried, Johannes Weichinger (Austria) godz. 17:00
Ogród WBP w Opolu.

WYSTAWY

7 MAJA - 30 CZERWCA

Co my tu robimy? Wystawa o WBP Mała Galeria, ul. Piastowska 18 pon. – pt. 10:00 – 19:00.

26 MAJA - 18 CZERWCA

Z kresowego albumu: Wileńskie ABC. Wilno Waldemara Wołkanowskiego Galeria WuBePe, ul. Piastowska 20 pon. – śr. 10:00 – 16:00 czw. – pt. 10:00 – 18:00.